

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**Méltányosság a nyugdíjbiztosítási igazgatásban, különös tekintettel az
egyszeri segély - és kivételes nyugellátás-emelési eljárásokra**

Szerző: Szabóné dr. Kaposi Dóra

Kézirat lezárása: Salgótarján, 2017. április 20.

I. Bevezetés

Jelen dolgozat megkísérli összegezni, bemutatni a nyugdíj ellátásokhoz kapcsolódó méltányossági eljárást, kiemelve, a vonatkozó jogszabályokból azokat a tényeket, például mely területen van lehetőség méltányossági eljárásra, milyen feltételek érvényesülésével és kire telepíti a jogalkotó a hatáskör gyakorlását. Dolgozatomban érinteni kívánom a feladatkörökhöz kapcsolódó eljárás rendet, valamint azt, hogy milyen informatikai támogatottsággal látják el a feladataikat az állami tisztviselők.

Lényeges tisztázni azt is, hogy a témában érintett területeken milyen esetekben beszélhetünk méltányossági eljárásról.

Bár nagyon nehéz általánosságban definiálni a „méltányossági eljárás” kifejezést, mégis első lépésként érdemes tisztázni, mit érthetünk méltányosságon? A dolgozat témájához kapcsolódóan méltányosságon érthetjük, amikor jogszabály által felhatalmazott személy egyedi esetben, a körülményeket mérlegelve „többletjuttatást” engedményez. A történelem során visszatekintve, mint a jog által használt fogalomhoz, a római jogban is találkozhatunk ezzel a kifejezéssel. Az ősi jogban, vagy a római jogban a dogmák fejlődésének egy magasabb szintjén említhetjük a méltányosságot, ahol beismerik, hogy a méltányosság a törvénnyel való összeütközést jelenti. A jogfejlődésnek fontos eszköze a törvényalkotás mellett a méltányosság jogintézményének fejlődése is. Henry Sumner Maine a történeti szemléletű jogtudomány kiemelkedő klasszikusa szerint *ius gentium* (írások, alapelvek gyűjteménye) és a *ius natural* (természet jog) közötti kapcsolódási pont a méltányosság, mely fogalommal a jogtudományban itt találkozhatunk.

Nótári Tamás „*Summum ius summa iniuria - megjegyzések egy jogértelmezési maxima történeti háttéréhez*” munkájában megtaláljuk Rotterdami Erasmus - humanista - *Adagia* című művében hogyan értelmezi és vezeti le a méltányosság fogalmát.¹ *„Erasmus értelmezésében a summum ius summa iniuria paroemia megvilágítása során nem is egyszer említett aequitas nagy*

¹ Nótári Tamás „*Summum ius summa iniuria - megjegyzések egy jogértelmezési maxima történeti háttéréhez*.”

valószínűséggel nem annyira a méltányosságot, mint jogértelmezési alapelvet, sokkal inkább az akár a törvény betűjével szemben is érvényesítendő igazságosságot volt hivatott jelölni. Erasmus szerint; az aequitas fogalma legtöbbször egyszerűen az aequum et bonum értelemben szerepel, mintegy az iniquitas ellentétéként, a törvény szellemét annak betűje fölé helyezi. A cicerói fogalompár előképét megtalálhatjuk az aristotelési Ethica Nicomacheában, miszerint méltányos embernek tekinthető az, aki még abban az esetben is beéri kevesebbel, ha a törvény mellette áll, és nem ragaszkodik túlságosan a saját igazságához mások kárára, tehát a méltányosság nem egyéb, mint az igazságosságnak egy fajtája.”

Tovább kutatva a történelemben, egy fajta méltányosságként is értelmezhető a mai felosztó-kirovó nyugdíjrendszer kialakulásának kezdete, hiszen Mária Terézia idején kegyelmi aktus volt az uralkodó részéről a kegydíjak kiosztása (méltányosságot gyakorolt). Az uralkodót elhalmozták a kegyelmi kérvényekkel. Mária Terézia 1771-ben pátenst adott ki „Pensions-normale” néven, amely kimondta, hogy némely tisztviselőt nyugdíj illet meg, ezzel megteremtve a nyugdíjhoz való jog fogalmát.²

Tudom, hogy a nyugellátás és a méltányosság fogalmak nem keverendők, de elvi síkon a kegyelmi díjazás és méltányosság akár „közös gyökerekből” is eredeztethető. A történelem és a jog fejlődése végképp elválasztották egymástól e két jogintézményt, hiszen a nyugdíjrendszerben a jogosultsági feltételek törvényben szabályozott dogmái szerint folyik a jogosultság megállapítása, míg a méltányosság - mint ahogyan azt Erasmus-nál olvashattuk - „*a törvény betűjével szembeni igazságosságként is értelmezhető*” fogalom, természetesen filozofikus megközelítésben.

II. Jogszabályi háttér

A rövid történelmi kitérő után vizsgáljuk meg a hatályos joganyagot. A közigazgatásban a méltányosság számos területen alkalmazott jogintézmény, amely szerint az ügyfél érdekében, méltánylást érdemlő körülmények figyelembe vétele során kivételes szabályozással engedi a jogalkotó a főszabálytól való eltérést. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) is foglalkozik az érintett

² Kozári Mónika: A Nyugdíjrendszer Magyarországon Mária Teréziától a második világháborúig.

jogintézménnyel az alapelveknél. „A közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Hatáskörét a jogszabályokban előírt célok megvalósítása érdekében, mérlegelési és méltányossági jogkörét a jogalkotó által meghatározott szempontok figyelembevételével és az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel gyakorolja.”³ Érdemes megemlíteni a méltányossággal együtt a mérlegelés lehetőségét, hiszen előfordul az is, amikor mérlegelési jogkörbe utal a jogalkotó ilyen döntést, mert nem teszi kötelezővé a kivételes szabály alkalmazását, vagy a méltányosság körülményeit nem határozza meg egyértelműen. Tehát ilyenkor a döntéshozó mérlegelhet, gyakorol méltányosságot, vagy sem.

A méltányossági eljárásokat a társadalombiztosítás területén két nagy csoportba sorolhatjuk. Az egyik csoportba tartoznak azok az eljárások, ahol a visszaköveteléshez kapcsolódik a méltányossági eljárás, ilyen a jogalap nélküli ellátások visszakövetelése, vagy a megtérítési eljárásból fakadó követelés, a másik csoportba azok tartoznak, ahol a társadalombiztosítási ellátások, szolgáltatások igényléséhez kapcsolódik „kedvezmény”.

Az leszögezhető, bármelyik csoportról beszélünk a jogalkotó egyrészt feltételhez köti, másrészt mérlegelési jogot biztosít a döntést hozónak. Tehát ezekben az esetekben nem kivételes szabályról beszélünk, hanem mérlegelési jogköréről. A két csoport eljárásait összehasonlítva a visszakövetelés negatív előjelű, mert egy tartozás megfizetésére indít az ügyfél méltányossági eljárást, amely lehet mérséklés, elengedés, fizetési halasztás, részletfizetés, másik esetben pozitív az eljárás tárgya, hiszen valamilyen (jogot), előnyt állapít meg az ügyfél számára. Összegezve a visszaköveteléshez kapcsolódó méltányossági eljárásnál egy kötelezettség alapozza meg a méltányossági eljárást, másik esetben jogszerzésről, jogosultság megadásáról beszélünk.

Megállapítható az is általánosságban, hogy az ügyfélnek nincs alanyi joga a méltányosságra, ez általában, mint fent is említettem, mérlegelést jelent a döntést hozó részéről. Az is kimondható, hogy a méltányosságot nem lehet minden esetben gyakorolni, mert ha a „contra legem” főszabály, akkor az - ilyen esetben - nem méltányosság. Közelítve a konkrét jogszabályi környezethez és

³ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 1. § (1) bekezdés

eljárásokhoz általánosságban kimondható, hogy a társadalombiztosítási eljárásokban (nyugdíjbiztosítási, egészségbiztosítási eljárásokban) találkozhatunk olyan jogszabályi rendelkezésekkel, amelyek kivételes méltánylást érdemlő esetekben méltányossági lehetőséget biztosítanak.

III. Méltányosság a nyugdíjbiztosítási igazgatásban

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 66. § (1),(2),(3) bekezdései az igényérvényesítés és eljárási szabályok cím alatt taglalja a kivételes nyugellátás, kivételes nyugellátás-emelés és egyszeri segély eljárását. Továbbá a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtására kiadott 168/1997. (X. 6.) Kormányrendelet (továbbiakban: kormányrendelet) méltányossági jogintézményként említi a kivételes árvaellátás megállapítását is. A Tny. felsorolja, kinek állapítható meg kivételes emelés az alábbiak szerint: az öregségi nyugdíjkorhatárt elérő személy, a megváltozott munkaképességű özvegy és az árva, házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg, vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodik.

Nyugellátásban részesülő személyek részére egyszeri segély megállapítható annak, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt elérte, aki öregségi nyugellátás jogcímen kap ellátást, özvegyi nyugellátásban, árvaellátásban, szülői nyugdíjban, baleseti hozzátartozói nyugellátásban, özvegyi járadékban részesülő személy. Méltánylást érdemlő körülmények lehetnek váratlanul bekövetkezett élethelyzetek, a felmerült anyagi gondok részbeni enyhítése, amikor a nyugellátásban részesülő személy mindennapi szokásos életvitele veszélybe kerül.

Az eljárások - kivételes nyugellátás megállapítása, kivételes nyugellátás-emelés és egyszeri segély megállapítása iránti eljárás - kérelemre indulnak. A kérelmet az e célra rendszeresített nyomtatványon kell benyújtani, mely az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (továbbiakban: ONYF) honlapján is elérhető. A kérelmet személyesen, postai úton, vagy elektronikus formában is be lehet nyújtani.

Kivételes árvaellátás megállapítása iránti eljárást hivatalból kell megindítani, ha a 16. életév alatti árvaellátás iránti kérelmet azért utasítottak el, mert a jogszerző a szükséges szolgálati időt nem szerezte meg.

Annak a személynek, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt elérte, megváltozott munkaképességű özvegy vagy az árva részére kivételes nyugellátást állapíthat meg a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv vezetője. Kormányrendelet pontosan szabályozza, hogy ki, mely szerv érthető nyugdíjbiztosítási szerv alatt ⁴

a) a fővárosi és megyei kormányhivatalnak az 1. számú mellékletben meghatározott járási (fővárosi kerületi) hivatalát (a továbbiakban: járási hivatal),

b) a fővárosi és megyei kormányhivatalt a Pest Megyei Kormányhivatal kivételével (a továbbiakban: kormányhivatal),

c) a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot, és

d) az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (a továbbiakban: ONYF) Központját (a továbbiakban: Központ) jelöli ki.

A kivételes nyugellátás-emelés és az egyszeri segély iránti kérelem esetén az ügyfél lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatal jár el.

Hozzá tartozói nyugellátás esetén, vagy ha a kérelmet a Központhoz, vagy a Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz nyújtották be a Központ nyugdíjbiztosítási igazgatási szervként jár el.

Kivételes nyugellátás megállapításával és a továbbtanuló árva árvaellátásának kivételes meghosszabbításáról a Központ, nyugdíjbiztosítási szervként jár el. Szintén a Központ jár el, kivételes nyugellátás-emeléssel és az egyszeri segéllyel kapcsolatos ügyekben hozzá tartozói nyugellátás esetén, vagy ha a kérelmet hozzá, vagy a Nyugdíjfolyósító Igazgatósághoz nyújtották be.

Kivételes öregségi nyugdíj, kivételes özvegyi nyugdíj és árvaellátás megállapításának feltételei:

Kivételes öregségi nyugdíj megállapítható,

- ha a kérelmező rendelkezik a nyugdíj megállapításához szükséges szolgálati idő legalább felével, kivételes özvegyi nyugdíj és árvaellátás akkor állapítható meg, ha a jogszerző rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, vagy a jogszabályban meghatározott szolgálati idő legalább felével, és az özvegy, illetve árva megfelel az özvegyi nyugdíjra, illetve árvaellátásra való jogosultság feltételeinek. További feltétel, hogy a

⁴ A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtására kiadott 168/1997. (X. 6.) Kormányrendelet

kérelmező rendszeres pénzellátásban nem részesül, ez alól kivételt jelent az időskorúak járadéka.

- Rendkívül indokolt esetben kivételes árvaellátás megállapítható akkor is, ha az elhunyt az előírt szolgálati idő felével sem rendelkezett, az árva középfokú iskolában nem nappali rendszerű iskolai oktatásban vesz részt, vagy felsőoktatási intézményben nem nappali képzésben folytat tanulmányokat. Az árva az elhunyt jogszerző halálakor a 16. életévét betöltötte, de a 18. életévét még nem és egészségi állapota - a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvényben foglaltak szerint - legfeljebb 30 százalékos, vagy az elhunyt jogszerző Magyarországon nem szerezte meg a jogosultsághoz szükséges szolgálati időt, az árva alapvető szükségleteinek a biztosítása veszélyeztetve van, az árvaellátásra való jogosultság fennállása a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek vagy szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmény alapján figyelembe vehető szolgálati időre vonatkozó adatoknak a beérkezéséig nem bírálható el. Meg kell szüntetni a kivételes árvaellátást, ha az árva már nem megváltozott munkaképességű. Kivételes árvaellátás az árvaellátás elbírálásának időpontjáig állapítható meg.
- A 25. életévét betöltött, felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanulmányokat folytató személy árvaellátásának meghosszabbítása az első - alap-, mester- vagy osztatlan - képzésben, az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányok folytatásának idejére, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési időt meg nem haladóan, legfeljebb a 27. életév betöltéséig engedélyezhető. A kivételes nyugellátást kérelemre meg kell szüntetni.

Kivételes nyugellátásban részesülő számára akkor állapítható meg kivételes nyugellátás-emelés, ha a rendszeres pénzellátás összege nem haladja meg a 85 000 forintot. Kivételes nyugellátás-emelésnél előnyben kell részesíteni:

- férfiaknál a 35 év, nőknél a 30 év szolgálati idővel rendelkező személyt,
- 70 éven felüli személyt,
- azt a kérelmezőt, aki saját háztartásában vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeket nevelt,
- azt a személyt, aki korábban kivételes nyugellátás-emelésben nem részesült.

A kivételes nyugellátás-emelés összege nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének 25%-át, de nem lehet kevesebb annak 10%-nál. Az engedélyezett összeg megállapításánál figyelemmel kell lenni a hiányzó szolgálati idő tartamára. Nem engedélyezhető kivételes nyugellátás-emelés a nyugellátás megállapítását, továbbá a korábbi kivételes nyugellátás-emelést követő 3 éven belül.

Nyugellátásban részesülő - jogszabályban meghatározott - személy részére egyszeri segély kifizetését engedélyezhetik, ha a kérelmező olyan élethelyzetbe kerül, amely létfenntartását veszélyezteti. Előnyben kell részesíteni a kérelmezőt, ha az egyszeri segélyt katasztrófa, elemi csapás, közeli hozzátartozó halála, illetve a kérelmező vagy közeli hozzátartozójának betegsége miatt igényli. A kérelem elbírálásánál figyelembe kell venni a kérelmezővel közös háztartásban élő, jövedelemmel nem rendelkező eltartottak számát is. Az egyszeri segély akkor engedélyezhető, ha a kérelmező havi jövedelme nem haladja meg:

- a 75 000 forintot, ha a kérelmező közeli hozzátartozójával közös háztartásban él,
- a 85 000 forintot, ha a kérelmező egyedül él.

A kérelmezőnek nyilatkoznia kell a havi jövedelméről is. Egyszeri segély évente csak egy alkalommal állapítható meg. Az egyszeri segély összege nem lehet kevesebb 15 000 forintnál, de nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének másfélszeresét.

Nem állapítható meg kivételes nyugellátás és nem engedélyezhető kivételes nyugellátás emelés, illetve egyszeri segély:

- annak, aki előzetes letartóztatásban van,
- szabadságvesztés büntetését tölti,
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény vonatkozó rendelkezései szerint tartós bentlakásos intézményben él,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti otthont nyújtó ellátásban részesül, illetőleg javító intézetben van elhelyezve.

Az engedélyezésre került kivételes nyugellátás-emelés beépül a nyugdíjba, illetve jogilag is a nyugdíj részét képezi.

IV. A méltányossági keretek felhasználásával kapcsolatos szabályok

Kivételes nyugellátás, illetőleg emelés megállapítására, egyszeri segély engedélyezésére a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban: Ny. Alap) éves költségvetésében az adott naptári évre, e célra előirányzott összeg keretén belül kerülhet sor. A költségvetésben biztosított éves előirányzat alapján a felhasználható havi keretösszegekről a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek legkésőbb január 15-ig értesítést kapnak.

Az engedélyezési jogkört gyakorló személyek az engedélyezett keretösszeg erejéig hozhatnak döntéseket. A havi keretmaradványok - ide nem értve a december havi maradványt - a következő hónapra átvihetők.

Az egyszeri segély engedélyezésére fordítható keretösszeg egy-egy hónapban történő felhasználásánál az arányosság figyelembevételével kell eljárni.

A méltányossági pénzügyi előirányzatok közötti esetleges évközi átcsoportosításra, pótkeret kiadására külön intézkedés keretében kerül sor.

A kifizetett segély összegének elszámolása a Nyugdíjfolyósító Igazgatósággal a folyósított nyugellátásokkal azonos módon, külön soron feltüntetve történik.

V. Jogorvoslat

Magyarország Alaptörvénye kinyilvánítja, hogy mindenkinek joga van jogorvoslathoz, ha jogát, vagy jogos érdekét a bírósági, hatósági, vagy közigazgatási döntés sérti.⁵ A jogorvoslathoz való jog, alanyi jog, amelyet csak törvény korlátozhat, vagy zárhat ki, illetve a szabályozás határozza meg, hogy a döntéssel szemben milyen fórumon tudja az ügyfél jogorvoslati jogát érvényesíteni. Általános szabály, hogy a határozat ellen önálló jogorvoslatnak van helye. A magyar közigazgatási jogban az elsőfokú határozatokkal szemben fellebbezés nyújtható be a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz, ha a döntés az ügyfél jogait vagy kötelezettségeit érinti. Főszabály szerint kétfokú a

⁵ Magyarország Alaptörvénye XXVI. cikk (7) bekezdés

jogorvoslati rendszer a közigazgatási eljárásokban, ahol a jogorvoslatot a fellebbezés jelenti a közigazgatási szervezetrendszeren belül. Ugyanakkor nincs helye fellebbezésnek az elsőfokú határozattal szemben, ha - többek között - az ügyben azt törvény kizárja, vagy ha az elsőfokú döntést miniszter, autonóm államigazgatási szerv, önálló szabályozó szerv vagy kormányhivatal vezetője hozta. Az ügyfélnek ezekben az esetekben is biztosított a jogorvoslati joga, hiszen a döntéssel szemben bírósági felülvizsgálattal élhet. Speciálisnak tekinthető a jogorvoslat szempontjából is a közigazgatási eljárás során hozott határozattal szembeni jogorvoslat a méltányossági eljárások során a Tny. szerint.⁶ „A méltányossági jogkörben - a kivételes nyugellátás megállapítása, a kivételes nyugellátás-emelés és az egyszeri segély engedélyezése, valamint a 94. § rendelkezései alapján a tartozás mérséklése, elengedése, illetőleg a fizetési könnyítés engedélyezése tárgyában - hozott döntéssel szemben jogorvoslatnak helye nincs.” Megjegyzendő, hogy elutasító döntés esetén az ügyfél bármikor újra benyújthatja kérelmét, bár a mérlegelésen alapuló elutasító döntés során lényeges részlet a kérelem ismételt benyújtásának lehetősége - időkorlátra tekintet nélkül -, amely egy olyan „fórumot” teremt az ügyfélnek, amely alapján különösebb és további körülményesebb eljárás nélkül - kérelme - orvosolást nyerhet -, ugyanakkor a döntéshozó az éppen rendelkezésére álló keretösszeget is figyelembe véve hozza meg döntését. Érdeemes kitekinteni más jogági szabályozás méltányossági jogkörben hozott döntés elleni jogorvoslati lehetőségére. Ilyen pl. a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (továbbiakban: Ebtv.) 77. § (2) bekezdése, amely kimondja, hogy nincs helye fellebbezésnek a méltányossági jogkörben hozott döntés ellen, a döntés bírósági felülvizsgálatát kizárólag semmisségre hivatkozással lehet kérni.⁷ Tehát a két jogszabály lásd. Tny. és az Ebtv. méltányossági jogkörben hozott döntések jogorvoslati jogát eltérő elvek mentén szabályozza, hiszen az egyik jogszabály teljesen kizárja a jogorvoslatot, a másik a fellebbezés lehetőségét tiltja meg és megnyitja a bírósági felülvizsgálati utat semmisségre hivatkozással. Nyilvánvaló, hogy két különböző jogterületről beszélünk és jelen dolgozatnak nem témája a különbözőségek feltárása sem általánosságban, sem konkrét és speciális szabályozási területre vonatkozóan, csupán érdekességként kívánja említeni és kiragadni fenti példát. Az tényként említhető, hogy a szigorúbb szabályozás (Tny.) feltárása is messzebbre vezetne, mint amit jelen dolgozat keretei indokolnak.

⁶ A Társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 95. § (4) bekezdés

⁷ A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény

VI. Az eljárások technikai háttere

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek munkáját jelentősen segíti az ONYF által koordinált és 2015. évben bevezetett elektronikus szakrendszer. Az ügyfél a kérelmét az erre a célra rendszeresített nyomtatványon - személyesen, vagy postai úton - nyújtja be, mely az eljárás során digitalizálásra kerül. Az eljárás - a kérelem benyújtását követően - elektronikus formában történik - a javaslattevő és döntéshozó elektronikus aláírását is ide értve - a központi postázásig. A határozat postázása is központilag történik az ONYF-en keresztül.

VII. Összegzés

A jogszabály lehetőséget nyújt az alacsony összegű nyugellátásban részesülők számára, hogy az egyszeri segély kérelem benyújtásával, vagy a méltányossági alapon adható emeléssel „nyugellátáson felüli” juttatást kapjanak. A jogalkotó feltehetőleg abból a szándékból szabályozta és teremtette meg ennek a jogintézménynek a létjogosultságát, mert kompenzálni kívánja az alacsonyabb összegű ellátásban részesülőket, illetve a nehezebb élethelyzetbe kerülőknek átmeneti segítséget nyújtson.

Végül is megállapíthatjuk, hogy a méltányosság jogintézménye átszövi a legtöbb közigazgatási eljárást, jelen van a mindennapi szabályzatokban, lehetőséget teremtve a döntést hozóknak és jogalkalmazóknak e jog gyakorlására.

Az alábbi idézettel - mint zárógondolattal - kívánja felhívni a szerző a figyelmet arra, hogy a méltányosság mindig kivételes és különleges fókusz igényel a „kőbe vésett” szabályozások mellett.

„Mi van hát a törvényesség felett? - A méltányosság.”⁸

⁸ Victor Hugo

Felhasznált Irodalom és jogszabályok jegyzéke

Nótári Tamás „Summum ius summa iniuria - megjegyzések egy jogértelmezési maxima történeti háttéréhez.

Kozári Mónika: A Nyugdíjrendszer Magyarországon Mária Teréziától a második világháborúig.

Magyarország Alaptörvénye.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény.

168/1997. (X. 6.) Kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény.